

7/16203

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI
Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü

SAYI : B.02.1.DPT.0.10.01-430 / 4566
KONU : Soru Önergesi

11 KASIM 2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 14.09.2006 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/16203-24475/58161 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde gönderilen, Bilecik Milletvekili Yaşar TÜZÜN'ün Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Soru önergesinde yer alan hususlar ile ilgili bilgiler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Doç. Dr. Abdülatif ŞENER
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: Bilecik Milletvekili Yaşar TÜZÜN'ün Soru Önergesine İlişkin Cevap (3 sayfa).

DAĞITIM:

Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Bilgi:
Başbakanlık
(Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü)

Eleştiri 1: Doğu ve Güneydoğu illerinin kalkınmasını sağlamak için başlatılan bölgesel teşvik projesinin sanayicinin doğru bir şekilde yönlendirilmemesi nedeniyle başarısızlığa uğradığını düşünüyor musunuz? Başlattığınız projenin başarısız olması nedeniyle pek çok ilin beklentileri boşa çıkmıştır. Konuyla ilgili kamuoyuna bir açıklama yapmayı düşünüyor musunuz?

Cevap 1: Az gelişmiş bölgelerimizdeki yatırımları ve istihdamı artırmak amacı ile çıkarılan 5084 ve 5350 sayılı teşvik kanunları ile, özellikle 2005 ve 2006 yıllarında Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki yatırımların ve istihdamın artışında çok olumlu sonuçlar elde edilmiştir.

Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi Destek Unsuru Kapsamında İlave Yatırım Tutarlarının Yıllar İtibarıyla Dağılımı

(2006 Yılı Sabit Fiyatlarıyla, Milyon YTL)

	2002		2003		2004		2005		2006 (Eylül)	
	Yatırım Tutarı	Artış Oranı* (Yüzde)	Yatırım Tutarı	Artış Oranı* (Yüzde)	Yatırım Tutarı	Artış Oranı* (Yüzde)	Yatırım Tutarı	Artış Oranı* (Yüzde)	Yatırım Tutarı	Artış Oranı* (Yüzde)
Doğu Anadolu Böl.	9,8	-	12,85	31	13,75	7	55,9	306	257,5	361
Güneydoğu Anadolu Böl.	3	-	13,3	337	1,5	-89	25,6	1.596	61,5	140
Doğu + Güneydoğu Anadolu Böl.	12,9	-	26,2	103	15,3	-42	81,6	434	319	291

* 2006 yılı sabit fiyatları ile, bir önceki yıla göre artış oranını ifade etmektedir.

Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan 14 ilin tamamı, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer alan 9 ilden ise 8'i teşvik kapsamında bulunmaktadır.

Her ne kadar, 2004 yılında yatırımlarda yüzde 42'lik bir azalma izlenmekte ise de, 5084 sayılı kanunun bedelsiz yatırım yeri tahsisi ile ilgili destek unsurunun Şubat-2004 yılında yürürlüğe girmesini müteakiben, 2005 yılında Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki teşvikli yatırımların tutarları, bir önceki yıla göre sabit fiyatlarla yüzde 434 oranında artış göstermiştir.

2004 yılındaki söz konusu düşüşte yasaların kanunlaşma sürecinde ve hemen sonrasında ikincil düzenlemelerin yapıldığı dönemde yatırımcıların yatırım kararlarını ertelemiş olmasının etkili olduğu tahmin edilmektedir.

Eylül-2006 itibarıyla, bu artış (yüzde 291) eğilimi halen devam etmektedir.

Enerji Desteği Teşvik Unsuru Kapsamında Sağlanan İlave İstihdam Miktarlarının Yıllar İtibarıyla Dağılımı

	2004		2005		2006 (Eylül)	
	İlave İstihdam	Artış Oranı (Yüzde)	İlave İstihdam	Artış Oranı (Yüzde)	İlave İstihdam	Artış Oranı (Yüzde)
Doğu Anadolu Böl.	1.337	-	4.141	210	6.347	53
Güneydoğu Anadolu Böl.	1.419	-	4.216	197	6.843	62
Doğu + Güneydoğu Anadolu Böl.	2.756	-	8.357	203	13.190	58

Diğer taraftan, **enerji desteği kapsamında sağlanan istihdam miktarlarında** 2005 yılında Doğu Anadolu Bölgesinde bir önceki yıla göre yüzde 210, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde ise yüzde 197 oranında artış sağlanmıştır.

Eylül-2006 itibarıyla da, gerek Doğu Anadolu Bölgesinin gerekse Güneydoğu Anadolu Bölgesinin istihdam oranlarında (sırasıyla yüzde 53 ve yüzde 62) artış devam etmektedir.

Bu durum, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri gibi az gelişmiş bölgelerin kalkındırılmasında, teşvik yasalarının ne denli önemli katkılar sağladığını ortaya koymaktadır.

5084 ve 5350 Sayılı Kanunların Uygulama Sonuçları

	Doğu Anadolu Böl.		Güneydoğu Anadolu Böl.		Doğu + Güneydoğu Anadolu Böl.		Türkiye Toplam	
	Miktar	Oran* (%)	Miktar	Oran* (%)	Miktar	Oran* (%)	Miktar	Oran (%)
Enerji Desteği Kapsamında Yeni Tesis Sayısı (2004- Eylül 2006)	54	11	86	17,6	140	28,6	489	100
Enerji Desteği** (2004-Mayıs 2006) (Milyon YTL)	30,1	18,9	46,2	29,1	76,3	48	158,6	100
Sigorta Primi İşveren Hissesi Teşviki*** (2004-2005 Aralık) (Milyon YTL)	2,0	18,2	2,5	22,7	4,5	40,9	11	100

* Ülke içerisindeki oranı ifade etmektedir.

** Teşvik kapsamında yatırımlara sağlanan enerji desteğini ifade etmektedir

*** Sigorta Primi İşveren Hissesi Teşvikinde, yalnızca 5084 sayılı kanun kapsamındaki ilk grup illere ilişkin istatistiki veriler mevcuttur.

5084 ve 5350 sayılı kanunların uygulama sonuçları incelendiğinde, teşvik dönemi (2004-Eylül 2006) boyunca, **enerji desteği kapsamında**; Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerine 140 yeni tesis yapıldığı görülmektedir. Bu miktar, ülke içerisinde **yüzde 28,6'lık** paya tekabül etmektedir.

Ayrıca, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde teşvik kapsamındaki yatırımlara sağlanan **enerji desteği**, ülke toplamının **yaklaşık yarısına (yüzde 48)** tekabül etmektedir.

Sigorta primi işveren hissesi teşviki kapsamında ise; Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerine, ülke geneline verilen toplam teşvikin **yüzde 40,9'u** verilmiştir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki illerin, 5084 ve 5350 sayılı kanunlar çerçevesinde sağlanan desteklerden önemli oranlarda pay alması, **söz konusu teşvik kanunlarının başarısını açıkça ortaya koymaktadır.**

Eleştiri 2: Projenin değiştirilerek, teşvik kapsamının bölgesel değil sektörel olarak devam ettirilmesiyle ilgili bir çalışmanız olacak mı? Proje sektörel olduğu takdirde, Bilecik İlinin ekonomisini ayakta tutan seramik, mermer, maden sektörleri de teşvik kapsamı içine alınacak mıdır?

Cevap 2:

2005 Yılı Bilecik İli Yatırım Teşvikleri

İl	Sektör	Alt-sektör	Belge Sayısı	Toplam Yatırım (YTL)	İstihdam
Bilecik	Madencilik	İstihraç	1	6.200.000	29
	Madencilik	İstihraç ve İşleme	4	17.742.355	86
	İmalat	Gıda ve İçki	2	1.726.843	10
	İmalat	Taşıt Araçları	1	1.500.000	30
	İmalat	Madeni Eşya	1	4.200.000	0
	İmalat	Seramik	7	149.407.191	905
	Hizmetler	Ulaştırma	1	1.590.000	5
	Hizmetler	Altyapı	1	541.114	0
		Toplam	18	182.907.503	1.065

2005 yılında Bilecik ilindeki yatırımcılara; 5'i madencilik, 11'i imalat (7'si seramik alt-sektörü) ve 2'si hizmet sektöründe olmak üzere toplam 18 teşvik belgesi verilmiştir. Bu şekildeki teşvik belgeli yatırımların tamamı, 2002/4367 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" kapsamında;

- Gümrük Vergisi ve Toplu Konut Fonu İstisnası,
- Katma Değer Vergisi İstisnası,
- Bütçe Kaynaklı Kredi Tahsisi.

şeklindeki destek unsurlarından yararlanmıştır.

Bu çerçevede, 2005 yılı sabit fiyatlarıyla; 2004 yılında 174,8 milyon YTL olan teşvik belgeli yatırım miktarı, 2005 yılında yüzde 4,6 artarak 182,9 milyon YTL'ye ulaşmıştır.

2002/4367 sayılı Karar, 06.10.2006 tarihinde yürürlükten kaldırılmış olup, bundan böyle yatırımlar, 28/08/2006 tarih ve 2006/10921 sayılı Karar kapsamında, bölgesel ve sektörel kısıtlamalar çerçevesinde katma değeri yüksek, ileri ve uygun teknoloji kullanan alanlara yönlendirilecektir.